

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัตศรยสร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ร้อยเรียงด้วยแผนภาพ (๑)
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง

การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง เป็นการเขียนที่แสดงให้เห็นโครงเรื่องโดยรวมทั้งเรื่อง ทำให้จับใจความสำคัญ ของเรื่องทีอ่านได้ดียิ่งขึ้นการเขียนแผนภาพโครงเรื่องต้องอาศัยการตั้งคำถาม และตอบคำถาม จากเรื่องทีอ่านว่าตัวละครในเรื่องมีใครบ้าง สถานที่เกิดเหตุการณ์คือทีไหน มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น ผลของเหตุการณ์นั้นคืออะไร

ขั้นตอนการเขียนแผนภาพโครงเรื่องจากการอ่าน

๑. เขียนชื่อเรื่องทีอ่าน
๒. ตั้งคำถามจากการอ่าน คือ ใคร ทำอะไร ทีไหน เมื่อไร ผลของเหตุการณ์เป็นอย่างไร
๓. ตอบคำถามโดยเขียนคำหรือกลุ่มคำสั้น ๆ
๔. นำคำตอบทีได้มาจัดลำดับให้เป็นแผนภาพตามความเหมาะสม

ขั้นตอนการเขียนแผนภาพโครงเรื่องเพื่อพัฒนางานเขียน

๑. กำหนดชื่อเรื่องและความคิดรวบยอดของเรื่อง
๒. ระดมความคิดถึงสิ่งทีเกี่ยวข้องกับชื่อเรื่อง หรือความคิดรวบยอดนั้น จากนั้นจดบันทึกไว้ อาจเป็นคำ กลุ่มคำ ประโยค หรือข้อความสั้น ๆ
๓. กำหนดตัวละครสำคัญทีจะให้เป็นผู้ดำเนินเหตุการณ์ในเรื่อง
๔. นำคำ กลุ่มคำ ประโยค หรือข้อความทีจดบันทึกไว้มาสร้างความสัมพันธ์กันโดยการกำหนดเหตุการณ์สำคัญของเรื่องทีจะเขียน จากนั้นลำดับความสำคัญของเหตุการณ์ทีจะให้เกิดก่อนหลัง
๕. เลือกรูปแบบการเขียนแผนภาพโครงเรื่องตามความสนใจ นำข้อมูลทีได้มาจัดลำดับได้แก่ ชื่อเรื่อง ตัวละครสำคัญ เหตุการณ์สำคัญ (แบ่งเป็นหลายเหตุการณ์ก็ได้) และผลของเหตุการณ์

นิทาน เรื่อง ปูทองรู้คุณ
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง มหัศจรรย์สร้างสรรค์งานเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖ เรื่อง ร้อยเรียงด้วยแผนภาพ (๑)
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

นิทาน เรื่อง ปูทองรู้คุณ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งมีพราหมณ์ประกอบอาชีพกสิกรรม วันหนึ่งเขาไปนาพร้อมบริวารบอกลูกน้องให้ทำงาน แล้วตนเองก็ไปล้างหน้าที่หนองน้ำปลายนา ในหนองน้ำนั้นมีปูตัวหนึ่งอาศัยอยู่ มีสีเหลืองเหมือนสีทอง พอถึงหนองน้ำเขาก็แปร่งฟัน ก่อนค่อยลงไปล้างหน้า ขณะนั้นเองปูทองได้มาอยู่ใกล้ ๆ เขา เขาเห็นมันแล้วเกิดความเอ็นดูมันจึงจับมันขึ้นมาวางไว้ที่ผ้าห่มของเขา เมื่อจะกลับไปทำนาต่อก็ปล่อยมันลงน้ำไป วันต่อมา พอเขามาถึงนาก็จะแวะไปที่หนองน้ำจับปูขึ้นมาอนที่ผ้าห่มก่อนแล้วไปทำนาทั้งวัน ตกเย็นไปปล่อยปูลงน้ำแล้วค่อยกลับบ้านไปเป็นลักษณะเช่นนี้ประจำ เขากับปูทองจึงเกิดความคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี

ดวงตาของพราหมณ์มีลักษณะแปลกอยู่อย่างหนึ่งคือจะเป็นวงกลมสามชั้นใสแจ๋ว ที่ปลายนานั้นมีกาฬเมี่ยงคู่หนึ่งอาศัยอยู่ที่ต้นตาลต้นหนึ่ง นางกาเกิดแพ้ท้องอยากกินดวงตาของพราหมณ์เจ้าของนา

“ถ้าไม่ได้กินฉันคงตายแน่ ๆ เลยละ” กาตัวเมี่ยงพูด

สามีเอ่ยปากตอบด้วยความเกียจคร้านว่า “น้องจะบ้าหรือ ใครจะไปบังอาจเอาดวงตาของคนมาได้ อย่าหวังเลยน้อง”

นางกาจึงเสนออุบายอย่างหนึ่งว่า “พี่ได้ต้นตาลนี้มีงูเห่าตัวหนึ่งอาศัยอยู่ถ้าเราใช้ให้งูเห่ากัดเขาตายแล้วค่อยเจาะดวงตาของเขา ความหวังฉันก็เป็นจริงนะสิ”

กาสามีเห็นดีด้วย นับแต่วันนั้นกาทั้งสองเริ่มปรนนิบัติงูเห่าด้วยการนำอาหารมาให้เป็นประจำ

พอข้าวในนาเริ่มตั้งท้องปูทองก็เติบโตเต็มทีวันหนึ่งเวลาเช้าตรู่ พราหมณ์ก็ออกมาดูนาตามปกติ เขาแวะไปที่หนองน้ำจับปูมาวางไว้ที่ผ้าห่มแล้ว กำลังจะเดินขึ้นคันทนาเลาะดูข้าวเท่านั้น ก็ถูกงูเห่ากัดเข้าที่น่องล้มลงตรงนั้น งูเห่ากัดเข้าก็เลื้อยเข้าจอมปลวกไป พอเขาล้มลงปูทองได้กระโดดขึ้นไปเกาะอยู่บนยอดดอกของเขา กาตัวผู้ก็บินมาจับบนร่างของเขาเช่นกัน ขณะที่กากำลังจะจิกดวงตาของเขานั้นเอง ปูทองก็ใช้ก้ามปูหนีบคอกาเอาไว้แน่น แล้วพูดว่า

“เจ้ากาชั่ว เจ้าเรียกงูมาเดี๋ยวนี้ละ มิเช่นนั้น เจ้าคอขาดแน่ ๆ”

กากแล้วตายจึงร้องเรียกงูว่า “เฮ้ย...งูเห่าเพื่อนรักกลับมาก่อน ข้าถูกปูตาโปนหนีบคอแล้ว กลับมาช่วยกันก่อน”

งูเห่าพอได้ยินเสียงเรียกก็เลื้อยกลับมาแผ่บังพานหันจะฉกปู ปูจึงใช้ก้ามปูอีกข้างหนึ่งหนีบคองูเอาไว้อีก งูเห่าตื่นไม่หลุดจึงร้องถามปูทองว่า “เจ้าปูตาโปน ปล่อยพวกข้าเดี๋ยวนี้ละ เจ้าหนีบคอพวกข้าทั้งสองไว้ทำไม”

ปูทองตอบว่า “เจ้างูชั่ว ชายคนนี้เป็นที่พึ่งของข้า ถ้าเขาตายไปข้าก็ต้องตายด้วย เพราะไม่มีผู้คุ้มครอง เจ้ามาทำให้เขาตายเสียแล้ว พวกเจ้าต้องตาย”

งูฟังแล้วคิดจะล่อลวงปูจึงพูดว่า “เจ้าปูตาโปน ถ้าเช่นนั้น ข้าจะดูตพิษกลับคืนให้เขาฟื้นคืนชีพมา เจ้าปล่อยพวกข้าก่อนสิ ก่อนที่พิษร้ายแรงจะทำให้เขาตาย”

ปูรู้ทันเล่ห์เหลี่ยมของงูจึงพูดว่า “เจ้างูชั่ว ข้าจะปล่อยเจ้า ต่อเมื่อเห็นชายคนนี้ลุกขึ้นได้ก่อนแล้ว ข้าถึงจะปล่อยกาไป” ว่าแล้วก็คลายก้ามให้งูเลื้อยไปดูตพิษคืน เมื่อพราหมณ์ได้ลุกขึ้นยืนเป็นปกติแล้ว ปูคิดว่าถ้าขึ้นปล่อยให้สัตว์ทั้งสองนี้ไป ก็จะกลับมาทำร้ายพราหมณ์เจ้าของนาอีกจนได้ จึงใช้ก้ามปูหนีบคอสัตว์ทั้งสองเสียชีวิตทันที ฝ่ายนางกาที่จับอยู่บนต้นตาลเห็นเหตุการณ์กลับตาลปัตรเช่นนั้น ก็รีบบินหนีไปอยู่ที่อื่น พราหมณ์เจ้าของนาโยนร่างของกาและงูทิ้งเข้าป่าไป

นับตั้งแต่วันนั้น เป็นต้นมาพราหมณ์และปูทองก็ยังสนิทสนมคุ้นเคยกันมากยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อน ต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกันจนตราบสิ้นชีวิต

ที่มา : หนังสือนิทานชาดก โดย พระมหาสุนทร สุนทรธมโม (เสนาชุย)